

II SA/Go 761/21 - Wyrok WSA w Gorzowie Wlkp.

Data orzeczenia	2021-11-04	orzeczenie prawomocne
Data wpływu	2021-08-20	
Sąd	Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wlkp.	
Sędziowie	Adam Jutrzenka-Trzebiatowski /przewodniczący sprawozdawca/ Grażyna Staniszevska Kamila Karwatowicz	
Symbol z opisem	6329 Inne o symbolu podstawowym 632	
Hasła tematyczne	Pomoc społeczna	
Skarżony organ	Samorządowe Kolegium Odwoławcze	
Treść wyniku	Uchylono decyzję I i II instancji	
Powołane przepisy	Dz.U. 2019 poz 2325 art. 145 § 1 pkt 1 lit. a ic, art. 135 <i>Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi - t.j.</i> Dz.U. 2020 poz 111 art. 17 ust. 1 pkt 4, art. 17 ust. 1a <i>Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych - t.j.</i> Dz.U. 2020 poz 256 art. 7, art. 77 § 1, art. 80, art. 107 § 3 <i>Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego - t.j.</i>	

SENTENCJA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim w składzie: Przewodniczący Sędzia WSA Adam Jutrzenka-Trzebiatowski (spr.) Sędziowie Sędzia WSA Grażyna Staniszevska Asesor WSA Kamila Karwatowicz po rozpoznaniu w trybie uproszczonym na posiedzeniu niejawnym w dniu 4 listopada 2021 r. sprawy ze skargi U.K. na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia [...] r., nr [...] w przedmiocie odmowy przyznania świadczenia pielęgnacyjnego uchyla zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję Burmistrza Miasta i Gminy z dnia [...] r., nr [...].

UZASADNIENIE

Burmistrz Miasta i Gminy decyzją z dnia [...] kwietnia 2021 r., nr [...] – powołując się na art. 6, art. 7, art. 9, art. 77, art. 80, art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.; dalej jako k.p.a.), art. 3, art. 17, art. 20 ust. 3, art. 24, art. 32 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.; dalej jako u.ś.r.) – odmówił U.K. świadczenia w formie:

1. świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 4, wnioskowanego na O.K., w kwocie 1.971,00 zł miesięcznie, na okres od 2021-03-[...] do bezterminowo;
2. składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy w związku z opieką nad bratem, wnioskowanej na U.K., w kwocie 542,42 zł miesięcznie, na okres od 2021-03-[...] do bezterminowo;
3. składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy w związku z opieką nad bratem, wnioskowanej na U.K., w kwocie 177,39 zł miesięcznie, na okres od 2021-03-[...] do bezterminowo;

wskazując, że powodem odmowy jest niespełnienie kryterium z przepisu art. 17 ust. 1a u.ś.r.

W uzasadnieniu decyzji organ w pierwszej kolejności przedstawił stan faktyczny sprawy, wskazując, że wnioskiem z dnia [...] marca 2021 r. U.K. wystąpiła o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z opieką nad bratem O.K. Do wniosku dołączyła następujące dokumenty: odpis skróconego aktu urodzenia brata, wyrok Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia [...] września 2013 r., sygn. akt [...] o zasądzeniu od I.K. alimentów na rzecz O.K., odpis aktu zgonu B.K. - matki, pełnomocnictwo w formie aktu notarialnego udzielone U.K. przez O.K., decyzję ZUS z dnia [...] marca 2020 r., nr [...] o przyznaniu O.K. od dnia [...] listopada 2019 r. prawa do renty socjalnej na stałe, decyzję ZUS z dnia [...] marca 2020 r., nr [...] o przyznaniu O.K. prawa do świadczenia uzupełniającego od dnia [...] listopada 2019 r., wydane do dnia [...] września 2021 r. orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia [...] września 2016 r., nr [...] o znacznym stopniu niepełnosprawności O.K. ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS z dnia

[...] lutego 2020 r. o trwałej całkowitej niezdolności do pracy O.K. oraz

o trwałej niezdolności wyżej wymienionego do samodzielnej egzystencji, oświadczenie U.K. z dnia [...] marca 2021 r. o objęcie ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym, umowę o świadczenie usług potwierdzającą zatrudnienie U.K. w firmie G. w okresie od dnia [...] kwietnia 2020 r. do dnia [...] kwietnia 2020 r., świadectwa pracy potwierdzające zatrudnienie U.K. w: firmie PHUIT K. w okresie od dnia [...] lutego 2019 r. do dnia [...] kwietnia 2020 r., Kwiaciarni "L. w okresie od dnia [...] sierpnia 2020 r. do dnia [...] grudnia 2020 r.; umowę zlecenia potwierdzającą zatrudnienie skarżącej w firmie N. sp. z o.o. od dnia [...] grudnia 2020 r., zaświadczenie wydane przez firmę N. sp. z o.o. potwierdzające zatrudnienie skarżącej na podstawie umowy zlecenia w okresie od dnia [...] grudnia 2020 r. do dnia [...] lutego 2021 r.

W dniu 22 marca 2021 r. organ z urzędu wystąpił do Ośrodka Pomocy Społecznej z prośbą o udzielenie informacji czy na O.K. jest pobierane świadczenie pielęgnacyjne oraz podanie daty ostatniej wypłaty zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego. Pismem z dnia [...] marca 2021 r. OPS poinformował, że ostatnie świadczenie pielęgnacyjne zostało wypłacone w dniu [...] lutego 2021 r. za miesiąc luty 2021 r.

W dniu 26 marca 2021 r. U.K. złożyła oświadczenie o niekorzystaniu przez O.K. przez więcej niż 5 dni w tygodniu z całodobowej opieki nad dzieckiem umieszczonym w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym oraz dostarczyła dokumenty w postaci: wyroku Sądu Okręgowego - Wydział Cywilny z dnia [...] grudnia 2005 r., sygn. akt [...] o rozwiązaniu małżeństwa B.K. i I.K. oraz wykonywaniu władzy rodzicielskiej nad dziećmi, postanowienia Sądu Rejonowego - Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia [...] grudnia 2010 r., sygn. akt [...]

o zmianie postanowienia o władzy rodzicielskiej zawartego w wyroku Sądu Okręgowego z dnia [...] grudnia 2005 r. nad dzieckiem O.K., postanowienia Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia [...] maja 2013 r., sygn. akt [...] o zmianie postanowienia Sądu Rejonowego z dnia [...] grudnia 2010 r. o zmianie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem O.K.. Ponadto U.K. oświadczyła, że nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu z bratem, mogących sprawować nad nim opiekę. Oświadczyła też, że nie ma ustalonego prawa do świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS i KRUS oraz nie ma ustalonego prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego i zasiłku dla opiekuna oraz że nie podejmuje zatrudnienia, bo sprawuje opiekę nad bratem.

Po analizie zgromadzonego materiału dowodowego organ stwierdził, że wniosek skarżącej o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego zostanie rozpatrzony odmownie i zawiadomił ją o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym.

W dniu 1 kwietnia 2021 r. skarżąca oświadczyła, że wraz z bratem nie utrzymuje kontaktu z ojcem oraz nie posiada wiedzy o adresie zameldowania i zamieszkania ojca. Brak jest zainteresowania ojca synem w każdym względzie. W dniu 6 kwietnia 2021 r. skarżąca zawiadomiła o zainicjowaniu przed Sądem Okręgowym postępowania o ubezwłasnowolnienie brata.

W dniu 13 kwietnia 2021 r. skarżąca oświadczyła, że została zapoznana

z kryteriami do przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego, jednakże wybiera świadczenie pielęgnacyjne, które jest korzystniejsze.

W dalszej części uzasadnienia decyzji organ powołał treść art. 17 ust. 1 pkt 4 u.ś.r. i wskazał, że: na U.K. ciąży obowiązek alimentacyjny wobec brata, nie posiada ona orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, do wniosku dołączyła umowy potwierdzające zatrudnienie we wskazanych okresach i stosowne oświadczenia, nie podejmuje zatrudnienia, gdyż sprawuje opiekę nad bratem. Wobec tego strona spełnia pozytywną przesłankę do przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

Następnie organ powołał treść art. 17 ust. 1a u.ś.r. i wskazał, że skarżąca – jako siostra - nie jest spokrewniona w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, lecz jest spokrewniona w drugiej linii bocznej. Matka O.K. zmarła [...] lutego 2021 r., a jego ojciec został zobowiązany do płacenia alimentów w kwocie po 600 zł miesięcznie i z tego obowiązku regularnie się wywiązuje. I.K. nigdy nie został pozbawiony praw rodzicielskich wobec syna, jedynie zostały mu ograniczone prawa rodzicielskie. W związku z oświadczeniem skarżącej o braku utrzymywania kontaktu z ojcem i braku wiedzy o jego adresie zameldowania i zamieszkania, organ wskazał, iż nie miał możliwości zweryfikowania, czy I.K. posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Wobec powyższego organ stwierdził, że U.K. nie spełnia pozytywnej przesłanki do przyznania prawa do

świadczenia pielęgnacyjnego w związku ze sprawowaną opieką nad bratem, ponieważ nie jest spełniony warunek konieczny określony w art. 17 ust. 1a u.ś.r., tzn. nie jest spokrewniona w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki.

Pismem z dnia [...] maja 2021 r. U.K. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, zarzucając jej naruszenie prawa materialnego i przepisów postępowania, a w szczególności art. 17 ust. 1a u.ś.r., przez błędną wykładnię tego przepisu i uznanie, że skarżąca nie spełnia przesłanki do przyznania świadczenia, art. 17 ust. 1 pkt 4 u.ś.r. przez jego błędną wykładnię, art. 7, art. 8 i art. 10 k.p.a., przez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy oraz art. 7, art. 77 § 1 i art. 80 k.p.a., przez zaniechanie podjęcia wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, że skarżąca nie spełnia przesłanek do uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego w związku ze sprawowaniem opieki nad bratem. Skarżąca zarzuciła organowi błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że bratem może zająć się ojciec, podczas gdy zarówno skarżąca, jak jej brat nie utrzymują żadnych relacji z ojcem, nie wiedzą gdzie ten przebywa i mieszka, a tym samym brak jest możliwości sprawowania przez niego opieki.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze decyzją z dnia [...] czerwca 2021 r., nr [...] – działając m.in. na podstawie art. 17 ust. 5 pkt 2 lit. a u.ś.r. oraz art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a. – utrzymało w mocy decyzję organu I instancji.

W uzasadnieniu decyzji organ odwoławczy powołał treść art. 17 ust. 1 u.ś.r.

i wyjaśnił, że ojciec O.K. nie został pozbawiony praw rodzicielskich oraz regularnie opłaca alimenty na niepełnosprawnego syna. Dlatego nie zasługuje na uwzględnienie oświadczenia skarżącej o braku posiadania wiedzy co do miejsca zamieszkania ojca. Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny. Z kolei z art. 17 ust. 1a u.ś.r. osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 4, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

1) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

2) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

3) nie ma osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W związku z tym, w ocenie Kolegium, odwołująca nie należy do kręgu osób, którym przysługuje świadczenie pielęgnacyjne.

Pismem z dnia [...] lipca 2021 r. U.K. wniosła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skargę na powyższą decyzję, zarzucając jej naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 17 ust. 1a u.ś.r. w zw. z art. 17 ust. 1 u.ś.r. oraz art. 2 i art. 18 Konstytucji RP, przez błędną wykładnię polegającą na zastosowaniu wykładni językowej tych przepisów, podczas gdy ta prowadzi do wniosków niedających pogodzić się z konstytucyjnymi zasadami równości, sprawiedliwości społecznej, nakazem ochrony życia i zdrowia oraz nakazem ochrony i opieki nad rodziną.

Mając to na względzie skarżąca wniosła o uchylenie w całości decyzji organów obu instancji oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę Samorządowe Kolegium Odwoławcze wniosło o jej oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Pismami z dnia [...] września 2021 r. i z dnia [...] września 2021 r. odpowiednio skarżąca i pełnomocnik poinformowali o cofnięciu pełnomocnictwa.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Przedmiotem kontroli sądowoadministracyjnej pod względem legalności przeprowadzonej w postępowaniu uproszczonym na posiedzeniu niejawnym zgodnie

z art. 119 pkt 2 i art. 120 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 2325 ze zm.; dalej jako p.p.s.a.) jest decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego utrzymująca w mocy decyzję Burmistrza Miasta i Gminy odmawiającą skarżącej U.K. przyznania świadczenia pielęgnacyjnego w związku z rezygnacją z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad bratem O.K.

Świadczenie, którego skarżąca się domagała - zgodnie art. 17 ust. 1 u.ś.r. - przysługuje: 1) matce albo ojcu, 2) opiekunowi faktycznemu dziecka, 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.

o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami k.r.o. ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób

o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują

z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Stosownie natomiast do art. 17 ust. 1a u.ś.r. osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 4, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki: 1) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; 2) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

3) nie ma osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, lub legitymują się orzeczeniem

o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Niesporne było w niniejszej sprawie, że skarżąca zrezygnowała z zatrudnienia

w celu sprawowania opieki nad swoim bratem O.K., legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Podstawą odmowy przyznania skarżącej świadczenia pielęgnacyjnego było stwierdzenie, iż nadal żyje ojciec osoby wymagającej opieki, który nie został pozbawiony praw rodzicielskich, a jednocześnie nie udało się ustalić, że legitymuje się on orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w konsekwencji nie została spełniona przesłanka z art. 17 ust. 1a u.ś.r.

W tym miejscu należy wskazać, że w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli (art. 7 k.p.a.), a także są obowiązane w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy (art. 77 § 1 k.p.a.). Następnie organ na podstawie całokształtu materiału dowodowego dokonuje oceny czy dana okoliczność została udowodniona (art. 80 k.p.a.), czemu daje wyraz w uzasadnieniu podjętej decyzji kończącej sprawę, które powinno zawierać w szczególności wskazanie faktów, które uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, a także wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 k.p.a.).

Zdaniem Sądu organy obu instancji - wbrew obowiązkowi wynikającym

z powyższych przepisów - nie dokonały wystarczających ustaleń w sprawie dla dokonania właściwej oceny przesłanek przyznania skarżącej świadczenia pielęgnacyjnego, nie podejmując niezbędnych czynności dowodowych. Przede wszystkim noszą znamiona całkowitej dowolności twierdzenia organów, iż ojciec O.K. nadal go alimentuje. Okoliczność ta bowiem nie wynika z żadnego oświadczenia skarżącej ani też z innych dowodów zgromadzonych w sprawie. Tego rodzaju ustalenia nie sposób wywodzić

jedynie z tego, iż w 2013 r., czyli około 8 lat temu, zapadł wyrok zasadzający alimenty. Podobnie również należy ocenić jako dowolne twierdzenie organu, iż "nie zasługuje na uwzględnienie oświadczenie skarżącej o braku posiadania wiedzy co do miejsca zamieszkania ojca". W przypadku złożenia przez skarżącą tego rodzaju oświadczenia organ administracji w ramach swych kompetencji, przy wykorzystaniu ewidencji ludności, powinien ustalić miejsce zamieszkania ojca O.K. i go przesłuchać, względnie odebrać od niego oświadczenia czy legitymuje się on orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, a jeśli tak to zażądać wydania tego dokumentu, a nie poprzestać na twierdzeniu, że okoliczności tej nie udało się zweryfikować, mimo że nie wykorzystano powyższych możliwości dotarcia do tego rodzaju informacji.

Ponadto Sąd w składzie orzekającym w niniejszej sprawie podziela w tym zakresie pogląd wielokrotnie już wyrażany w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego, zgodnie z którym przesłanki wskazane art. 17 ust. 1a u.ś.r. należy odczytywać przez pryzmat zasad i wartości wyrażonych w Konstytucji RP,

z uwzględnieniem celu unormowań, którym jest przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego osobom, które rzeczywiście sprawują opiekę nad bliskimi osobami niepełnosprawnymi (por. wyroki NSA z: 5 listopada 2015 r., I OSK 1062/14,

13 listopada 2015 r., I OSK 1286/14, 12 maja 2017 r., I OSK 328/16, 21 czerwca 2017 r., I OSK 829/17). W art. 17 ust. 1 pkt 4 u.ś.r. ustawodawca nawiązuje wprost do obowiązku alimentacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359; dalej jako k.r.o.). Nie można zatem pominąć treści art. 132 k.r.o., zgodnie z którym obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami. W tym kontekście wybranie przez ustawodawcę z kręgu osób zobowiązanych do alimentacji wyłącznie rodzica i umożliwienie przyznania świadczenia pielęgnacyjnego innym osobom zobowiązanym do alimentacji tylko w sytuacji, gdy rodzice nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem

o znacznym stopniu niepełnosprawności narusza konstytucyjną zasadę równości, sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP), a także godzi w konstytucyjne nakazy ochrony i opieki nad rodziną (art. 18 Konstytucji RP). Błędna jest zatem wykładnia art. 17 ust. 1 pkt 4 u.ś.r. oraz art. 17 ust. 1a u.ś.r., która wyklucza siostrę osoby niepełnosprawnej, wymagającej opieki, z kręgu osób upoważnionych do świadczenia pielęgnacyjnego, także w przypadku, gdy ojciec nie może wykonywać opieki z powodu złego stanu zdrowia, lecz nie posiadają orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, względnie znajduje się w takiej sytuacji życiowej, że nie ma możliwości dotarcia do miejsca zamieszkania osoby, nad którą powinna być sprawowana opieka i nie jest w stanie z tego powodu wywiązać się

z ciążącego na nim obowiązku opieki nad wymagającym tego członkiem rodziny

w miejscu jego zamieszkania (por. wyrok NSA z 4 grudnia 2020 r., I OSK 1974/20). Formalistyczna wykładnia omawianych przepisów w okolicznościach rozpoznawanej sprawy mogłaby doprowadzić do pozbawienia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego jedynej osoby mogącej faktycznie sprawować opiekę nad niepełnosprawnym. Byłoby to sprzeczne z konstytucyjną zasadą sprawiedliwości społecznej oraz wynikającą z art. 71 ust. 1 Konstytucji RP zasadą szczególnej pomocy władz publicznych rodzinom

w trudnej sytuacji materialnej i społecznej.

Reasumując powyższe wywody należy stwierdzić, że w okolicznościach niniejszej sprawy rozstrzygnięcie o świadczeniu pielęgnacyjnym powinno uwzględniać, że formalnego ograniczenia wynikającego z art. 17 ust. 1a pkt 1 u.ś.r. nie można stosować w sytuacji, gdy preferowany przez ustawodawcę opiekun z obiektywnych względów nie może realizować swych obowiązków, a obowiązki te realizuje siostra osoby niepełnosprawnej (por. wyroki NSA z: 14 grudnia 2018 r., I OSK 1939/18,

21 czerwca 2017 r. I OSK 829/16). Wobec tego również w tym zakresie organy powinny były ukierunkować swoje czynności wyjaśniające, czego jednak zaniechały

w sprawie.

Mając na uwadze powyższe Sąd stwierdził, że organy obu instancji dopuściły się naruszenia art. 17a ust. 1 pkt 1 u.ś.r. oraz art. 7, 77 § 1, 80 i art. 107 § 3 k.p.a., co uzasadniało – na podstawie art. 145 § 1 pkt 1 lit. a i c oraz art. 135 p.p.s.a. - uchylenie zaskarżonej decyzji oraz poprzedzającej ją decyzji organu I instancji.

Ponownie rozpoznając sprawę organy związane będą oceną prawną zawartą w niniejszym uzasadnieniu oraz uzupełnią materiał dowodowy zgodnie z powyższymi wskazaniem.

#

2